

Kindervoorbeeld (na Schriftlezing)

Jongens en meisjes,

- Schoolreisje, Efteling
 - Juf heeft gezegd: let goed op elkaar
 - Iedereen hoort erbij en mag meedoen!
 - Maar groepje van 4, en eentje komt erbij
 - Niet de allerleukste
 - Bij de Python: 4 in een karretje
 - Die 5^e buiten de boot
 - Bij de Vliegende Hollander: kunnen er nog 4 bij.
 - 5^e buiten de boot
 - En bij de suikerspinnen: nog net 4, dan is het op.
 - En wie krijgt niet?
 - Na het schoolreisje vraagt de juf: en, hoe was het?
 - Leuk, mooi, dankuwel voor het mooie schoolreisje!
 - Is dat eerlijk? En die 5^e dan, die telkens buiten de boot viel?
 - Juf had juist nog gezegd... let op elkaar!
-
- Heere God zegt dat ook: let op elkaar!
 - Juist op hen die buiten de boot vallen
 - Arme mensen, vluchtelingen, maar ook op school
 - Opdracht voor ons allemaal
 - Recht doen
 - Je kunt niet keurig in de kerk zitten én geen recht doen....
-
- Gemeente: hoe gaan wij om met vluchtelingen, armen, vreemden?
 - Die de afgelopen tijd soms letterlijk uit de boot vielen...

Preek

Gemeente van de Heere Jezus Christus,

Een nieuw plan van onze buurgemeente.

Al gehoord?

Ze zijn vanuit Den Haag gevraagd om ruimte te maken voor een asielzoekerscentrum.

Vanwege de vele vluchtelingen die een thuis zoeken.

En binnen de gemeente denken ze nu aan de voetbalvelden vlak bij ons.

Want die staan toch leeg.

Want daar komt de school.

En daar kan dan mooi een AZC bij de bestaande plannen.

Er moeten plek komen voor zo'n 400 mensen.

Ideaal, want vlak bij de school en wat winkels.

Het zou wat zijn, hè.

Maar zeg eens eerlijk...

Je eerste reactie zou zijn 'Nou, liever niet...'

Toch?

Tja.

Hoe we omgaan met armen, vluchtelingen, asielzoekers.
Daar is de laatste tijd veel over te doen geweest.
Een crisisberaad in Den Haag.
Of je uitgedeede asielzoekers nou wel of niet bed, bad en brood moet geven.
Kijk, de armen die nu in Nepal gekomen zijn...
Die geven we een gift – natuurlijk.
Maar vreemdelingen die om een plekje vragen in óns land...
Een AZC naast de school van je kinderen...
Dát is nou net een heel stuk lastiger.

Vorige week was ik op nascholing.
We dacht na over de vraag:
Hoe ontmoeten mensen in de kerk God?
Want dat geloven we echt.
Hier mag je God ontmoeten.
Maar tegelijk zien we om ons heen:
Dat ervaart lang niet iedereen zo.
Hoe kun je God ontmoeten – wat is daarvoor nodig?
En kán dat vandaag de dag nog wel?

2 vragen die me bezighielden.
Hoe zit het met vreemdelingen, armen, asielzoekers...
En: hoe zit het met God ontmoeten in je leven.
En toen las ik Jesaja 58.
Een roep van Jesaja om recht.
En die roep van God, door Jesaja, raakte me.
Want daar kwamen die twee dingen nou precies bij elkaar.
Hoe wij omgaan met armen en vreemdelingen.
En hoe wij God kunnen ontmoeten.
En ik ben ervan overtuigd geraakt:
Hier moeten we wat mee, als kerk van nu.

Ik loop die roep van Jesaja om recht in 3 punten langs.
1, wie moeten er recht doen
2, wat is recht doen
3, waarom zou je recht doen?

Eerst 1.
Wie worden er hier opgeroepen om recht te doen?
Jesaja moet hen luid toeroepen:
Jullie zijn heel fout bezig!
Als je vers 1 leest, dan denk je:
Hij heeft het vast tegen grote criminelen.
Mensen zonder God of gebod.
Maar dat is helemaal niet het geval.
In vers 2 vertelt God aan Jesaja om wie het gaat.
Mensen die God dag aan dag zoeken.
Geen heidenen, maar Gods volk - gelovigen.
Die zelfs vreugde vinden in Gods wil.

Ze willen écht weten hoe God wil dat ze leven.
Daarom waren ze vaak en veel in de tempel en de synagoge te vinden.
Want ze zoeken God, telkens weer.
Mensen die verlangen naar de nabijheid van God.
Dat ze God écht ervaren in hun leven.
Dat ze merken dat Hij er voor hen is.

Wow.

Toen ik dat las kwam Jesaja 58 ook gelijk dichtbij.
Kijk, wanneer zou dit stuk mij niet raken?
Als Jesaja zou roepen tegen mensen die ver van mij af staan.
Die niet verlangen naar God.
Die niet willen weten wat God wil.
Die Hem niet zoeken.
Maar het volk van vers 2...
Daar herken ik mijzelf in!
En ik denk velen van u en van jou ook.
Vaak in de kerk te vinden.
En ook echt met een verlangen.
Om in de kerk Gods Woord te horen.
Je wilt je laten leiden door God.
Je zoekt écht naar de ervaring van God in je leven.
Dat Hij zó dichtbij is.
Dan herken je je in vers 2!

Maar dan is het ook heel confronterend.
Want klaarblijkelijk kun je dat allemaal doen.
Echt zoeken en verlangen naar God.
En toch niet dichterbij Hem komen...
Omdat er iets in de weg staat...
Want met alles wat ze doen voor God...
Ze doen het op een verkeerde manier.
Ze denken, vers 3:
Als wij doen wat God vraagt zal het weer goed met ons gaan.
Heere God, wij zullen ons deel doen.
En dan geeft U een beloning.
Voor wat hoort wat, Heere God.
Maar die beloning blijft uit.
Want zo werkt het niet bij God.
Daar is God te groot voor.
Maar nog erger:
Ze houden zich wel keurig en echt aan de kerkelijke regels.
Maar ze doen geen recht.
De Heere God zegt tegen hen:
Jullie vasten wel.
Maar ondertussen werk je gewoon.
Je bent er met je hart helemaal niet bij.
En terwijl je werkt pers je je werknemers nog af ook.
Je maakt ruzie, je zoekt conflicten.

In je doen en laten gebruik je je ellebogen.
Je laat zoveel mogelijkheden liggen.
Om anderen verder te helpen.
Om goed te doen.
En in plaats daarvan help je vooral jezelf.
Ten koste van anderen.

En ook dat is vaak pijnlijk herkenbaar.
Hoe vaak is dat ook niet wat ik doe?
Vooral mijzelf verder helpen.
Ik zou zoveel goeds kunnen doen met mijn tijd, energie en geld.
En toch besteed ik het vaak aan mij.
Toch gebruik ik anderen om er zelf voordeel van te hebben.
Kinderen en vrouwen die dagenlang werken.
In slechte omstandigheden.
Zodat ik goedkoop mijn kleding kan kopen.
Fabriekshallen vol met armen.
Die voor heel weinig geld de hele dag aan de lopende band staan.
Zodat mijn smartphone nog een beetje betaalbaar is.
O wat hebben wij het toch druk.
Maar hoeveel van die tijd is gericht op ons eigen leven?
Hoe vaak zijn wij niet zo druk voor een goed salaris?
We zouden wel minder kunnen.
Maar dan moeten we keuzes maken.
En dat willen we niet.
Er is ruimte zat in onze dorpen voor een AZC.
Maar wat als die mensen ónze huizen, ónze banen komen innemen?
En dan gaat de mopperpot nog wat verder open.
Op al die buitenlanders...
Laat ze lekker daar blijven.
Zodat wij het tenminste goed en rustig hebben...

Gelovigen die echt God zoeken, naar Hem verlangen.
Willen weten wat God van hen vraagt.
Kerkmensen.
En tegelijkertijd zó met vreemdelingen omgaan.
Met recht op deze aarde.
Over díe mensen gaat het in Jesaja 58.
Die mensen worden opgeroepen om recht te doen.

Vraag 2.
Want wat is dat recht doen dan?
Nou, dus niet dat ze de godsdienstige regels keurig blijven houden.
Op de manier zoals ze dat nu doen.
Is dít het vasten zoals Ik dat wil? vraagt God.
Denk je écht dat dit is wat Ik had bedoeld?
Het grote probleem is niet dat ze vasten.
Maar dat ze tegelijkertijd allerlei onrecht in stand houden.
Heel fijn dat ze God zoeken.

Dat ze in de tempel komen.
Dat ze echt met geloof bezig zijn.
Maar zolang er allerlei onrecht blijft...
Dat gaat niet samen.
Als je God zoekt kun je onrecht niet laten bestaan.
En als je onrecht laat bestaan zul je God niet vinden.
Dát is wat God hier zegt.
Ga eerst maar eens recht doen, Mijn volk.
Wees niet alleen bezig met de leer en de godsdienstige regels.
Kom niet alleen naar de tempel.
Zing en bid niet alleen.
Maar doe ook.
Doe ook recht.
Stop niet alleen met zondigen.
Ga ook het goede doen.
Richt je niet alleen op Mij.
Richt je ook op de mensen zonder kansen.
Zorg dat het er ook voor hén eerlijk aan toegaat.

En dan worden ze allemaal genoemd.
Mensen onder een juk.
Armen die niets anders konden dan geld lenen.
Zo bouwden ze een grote schuld op.
En die moesten ze dan maar met hun leven betalen.
Mensen die hongerlijden.
Ellendigen, ontheemden, vreemdelingen.
Mensen die niet eens meer kleding hebben.
Mensen zonder een thuis.
Asielzoekers, zouden wij zeggen.
Ga eerst maar eens voor hen zorgen, Mijn volk.
En kom dan maar bij Me terug...

Dat vraagt God het volk Israël van zijn tijd.
En dat vraagt God vandaag ook aan ons.
Heerlijk dat je in de kerk bent.
Goed dat je God zoekt.
Mooi als je echt bezig bent met 'wat wil God in mijn leven'.
Prachtig allemaal.
Maar als je niet ook recht doet...
Dan heeft het allemaal niet zoveel zin.
Misschien zou Jesaja zelfs wel zeggen:
Dan kun je het beter niet doen.
Want op het ene moment bidden en zingen tot God...
En op het andere moment mensen in de kou laten staan...
Dat kan niet bij elkaar.
Dat gaat niet samen.

Jongens en meisjes, zoals dat voorbeeld voor de preek.
Heel de dag iemand buiten de boot laten vallen.

En dan tegen de juf net doen alsof jullie zo'n leuke dag hadden.
Dat kan natuurlijk niet.
Want de juf had juist gevraagd om iedereen mee te laten doen!
Zo kan dat bij God ook niet.
Je kunt bij God eigenlijk helemaal niet komen.
Als je niet zorgt voor mensen die het minder hebben dan jij.
Want dat is wat de Heere God ons vraagt!

Jesaja 58 zet een enorme streep door een soort makkelijk christendom.
Waarin je een beetje in God gelooft.
Want dan kom je in de hemel.
Maar voor de rest doe je gewoon hier wat je zelf wil.
Zo geloven wij vaak.
Geloof heeft voor ons gevolgen voor straks.
Kom je wel of niet in de hemel.
Die vraag kan ons vaak bezighouden.
Een goede vraag, ook.
Maar we zijn soms zó alleen maar met die vraag bezig...
Dat we iets heel belangrijks vergeten.
Dat geloven ook gevolgen heeft voor nu.
Niet alleen maar: kom je in de hemel?
Maar ook: wat doe je met deze aarde?

Een gelovige leeft echt niet alleen maar met zijn hoofd in de wolken.
Hij staat ook gewoon met beide voeten op de grond.
Met zijn voeten in de modder, zelfs.
En in die modderige wereld worden gelovigen opgeroepen:
Doe recht!
Jesaja maakt het heel concreet.
Zorg voor armen.
Niet alleen maar dat je giften geeft.
Maar ook dat je armoede zélf tegengaat.
Meer betalen voor spullen die je koopt.
Zodat armen die ervoor werkten een beter salaris krijgen.
Fairtrade – dat is niet iets voor een paar hobbyisten.
Dat is gewoon Jesaja 58: 6!
De banden van het juk verbreken – dat betekent fairtrade.
Jesaja gaat verder – dat je hongerigen brood geeft.
Niet zomaar wat geld geven om je geweten te sussen.
Maar jouw eigen brood – dat je deelt.
En, een bijzondere in deze weken...
De ellendige ontheemde een thuis bieden.
Diegene zonder veilig huis in deze wereld.
Dat je die een eigen plekje geeft.
En niet alleen een plekje, leefruimte...
Jesaja 58 gaat véél en véél verder.
Want wat staat er in vers 10?
Pak het er eens bij.
De eerste woorden van vers 10.

Open je... hart!
Mensen die honger hebben...
Die worden verdrukt...
Geef hen ook je hart!
Dat is niet dat je af en toe wat hulp geeft.
Maar dat je elke dag opnieuw hart hebt.
Voor hen die lijden.
Dat hun lijden ook ons lijden is.
Dat het ons pijn en verdriet doet.
Dat er mensen zwerven over deze wereld.
Op de vlucht voor gevaar.
Die hun eigen kinderen geen thuis kunnen geven.
Nergens welkom, nergens thuis.
Dat je je om hen bekommert!
Een beetje roepen dat ze vooral maar moeten blijven waar ze vandaan komen...
Dat het hun eigen schuld is...
Zie je dat dat absoluut niet past bij God?
Dat Jesaja 58 daar totaal tegen indruist?
Als ik dan dat hele debat hoor over bed, bad, brood...
Vreselijk.
Ik heb al grote moeite met uitgeprocedeerde asielzoekers.
Dat we mensen gewoon weer terugsturen.
Sorry, voor jou hier geen plek.
Ook al is het gevaarlijk waar je vandaan komt – jammer joh!
Want eeh... het is hier vol.
O ja?
Als ik uit mijn raam kijk zie ik alleen maar weiland.
Is Nederland vol?
Is er te weinig eten in Nederland?
Is er echt te weinig ruimte om te wonen?
Of zijn we gewoon te bang voor ons eigen comfort...
Ik begrijp heus wel dat je politiek verstandig moet zijn.
En dat je niet alles kunt doen wat je zou willen.
Maar zitten wij niet heel vaak aan de karige kant?

Jesaja 58 is ongelooflijk scherp.
Voor kerkmensen zoals wij.
Het is dáárom dat ik me geraakt voelde.
Want ik ben een kerkmens.
Ik hou van de kerk.
Ik zoek God, elke dag.
Ik verlang zó naar meer van Hem in mijn leven.
Zijn aanwezigheid.
En tegelijk doe ik zo ongelooflijk weinig recht op deze aarde.
Laat ik zoveel armoede bestaan.
Druppel op de gloeiende plaat, denk ik dan.
En ik koop weer wat voor mijzelf.
Maar zou ieder mens dat door ons wordt gered niet tellen?
Zijn we niet veel te slap in het doen van recht?

Als de leer maar goed is, zeggen we dan.
We moeten avonden lang discussiëren over wat we wel en niet kunnen zingen.
Maar komen we ook bij elkaar omdat we ons zorgen maken over armoede?
Gemeente, geloven én je ogen sluiten voor onrecht...
Het kan en het mag niet zo zijn.
En weet je wat God doet als wij hard oordelen over asielzoekers?
Dan blijft Hij bij onze kerkdiensten buiten staan.
Dan komt Hij niet.
Hoe fijn je ook zingt.
Dan brengt Hij ons wel Jesaja.
Die zegt:
Ga eerst maar eens recht doen.
En kom dan maar eens terug.

Maar dan dat 3^e.
Waarom zou je recht doen?
Want ja, zó leven, dat kost je offers.
Recht doen, dat kost je iets van jezelf.
4 redenen waarom je dat zou doen.
1: God is onze Schepper.
Hij heeft ons gemaakt en bedoeld en bedacht.
En niet alleen ons.
Maar ook, daar heb je het, ieder mens om ons heen.
Ieder mens op deze aarde, geschapen naar het beeld van God.
En daarmee is ieder mens waardevol.
Je kunt van geen één mens zeggen:
Die telt niet mee.
Élk mens telt mee.
Want God heeft elk mens gemaakt.
Zouden wij onverschillig omgaan...
Met mensen die God heeft gemaakt?
Vers 7 brengt het nog wat dichterbij.
Daar staat:
Dat je je voor eigen vlees (en bloed) niet verbergt.
Weet je wat dat eigenlijk zegt?
Die arme, die hongerige, die vreemdeling...
Het is je broeder.
Je eigen vlees.
Onrecht laten bestaan, dat is je eigen broeder laten vallen.
De broeder die God als Schepper gemaakt heeft.
En als God iets of iemand waardevol vindt...
Zouden wij dan doen alsof vreemdelingen geen waarde hebben?

Waarom zou je recht doen?
2: Alles behoort aan God toe.
Alles in deze wereld is van Hem.
Hij heeft recht op álles.
En dus ook alles van mijn leven.
Waarom vinden wij het lastig om geld weg te geven?

Om tijd en energie te steken in een anonieme vluchteling?
Waarom nodigen we niet álle asielzoekers hier uit?
Omdat wij 'ons land' willen beschermen.
Alsof het van ons is.
Omdat wij denken dat ons geld van ons is.
Dat wij zelf beschikken over onze tijd.
Ik wil er best wat van delen.
Maar ik houd ook wat voor mijzelf.
Maar zó is het niet.
Want mijn leven is van God.
Jouw bankrekening: van Hem.
Jouw agenda: van Hem.
Jouw hart, jouw leven, jouw liefde: van Hem.
Ons land: van Hem.
En Hij zegt hier: deel dat!
Dan hebben we dat te doen.
Zonder twijfel of terughoudendheid.

Waarom zou je recht doen?
3: omdat God ook zoveel heeft gedaan.
Om recht te doen aan ons.
Hij gaf Jezus, Zijn Zoon.
Ook wij waren armen.
Asielzoekers.
Mensen, weggelopen van huis.
En God deed er alles aan om ons te halen.
Om ons opnieuw een thuis te geven.
God opende Zijn armen.
Hij opende Zijn hart.
Hij gaf mij Jezus.
Zodat verloren zonen, asielzoekers in Giessen, thuis zouden komen.
Bij Hem.
Als ik dát zie...
Zou ik dan zelf niet recht doen?
Op de plek die God aan mij geeft?
Als ik zie wat God voor mij over had...
Zou ik dan niet wat meer over hebben voor hen?
Hoe kansloos was ik, zonder God.
Zou ik dan niet wat meer doen voor de kanslozen van nu?

Dan de laatste reden.
En die is gelijk de mooiste.
Waarom zou je recht doen?
4: Omdat recht doen een weg is naar God.
Vers 10 en 11, zó opvallend.
En zó mooi.
Als jij recht doet, dan zal de Heere God je leiden.
Voortdurend, zelfs.
Hij zal je ziel verzadigen.

In dorre tijden.
Hoe herkenbaar.
Wij leven toch in een dorre tijd?
Hoe vaak denken wij niet:
Ik wou dat ik wat meer van God ervaarde.
Dat ik echt liefde voelde bij God.
Dat mijn hart wat meer werd geraakt.
Dat ik God kan voelen!
Jesaja zegt hier:
Als je recht doet op deze aarde...
Dan zal dat gebeuren.
Als je durft te offeren.
Dan zul je God vinden.
Dan zal Hij het licht in je leven aandoen.
Waarom zou je recht doen?
Waarom zou je je bekommeren om armen, vluchtelingen, vreemdelingen...
Waarom zou je je hart voor hen opendoen?
Omdat je dan dicht bij God zult leven.
Omdat God dan zal komen.
Omdat God dan bij onze diensten niet buiten zal blijven staan.
Stel dat je God kunt ontmoeten in een asielzoeker...
Wat je aan de minste van Mijn broeders hebt gedaan...

En toen schrok ik.
God komt als wij recht doen.
Maar misschien blijft Hij ook wel weg.
Als wij genoeg nemen met al het onrecht in deze wereld.
Het feit dat ik God vaak zo ver weg ervaar...
Dat ik God zo vaak niet vind...
Is dat geen signaal dat ik veel te weinig met recht bezig ben?
Dat we het als kerk in Nederland zo lastig hebben...
Komt dat ook niet doordat we zoveel onrecht laten bestaan?
Dat onze kinderen zo vaak afhaken...
Heeft het te maken met hoe wij omgaan met recht?
Als ik God kan ontmoeten door een asielzoeker...
Hoe vaak laat ik Hem dan links liggen?

Ik begon met 2 vragen die me bezighouden.
Die vraag van mijn nascholing:
Hoe word de kerk weer een plek waar mensen God ontmoeten?
En die vraag van het nieuws:
Hoe gaan wij om met armen, vluchtelingen, vreemdelingen?
In Jesaja 58 komen ze bij elkaar.
In de krachtige boodschap die hij ons bracht:
Gemeente van Jezus Christus, doe recht in deze wereld.
Dichtbij en ver weg.
En je zúlt ervaren:
God zal er zijn – heel dichtbij.

Deze dingen wil God graag:
leer van arme mensen houden,
neem de lasten van hun schouders,
open hun gevangenis vandaag.

Dan gaat het licht aan
en God gaat altijd met ons mee:
Hij zal ons horen,
Hij zal ons helpen.
Dan gaat het licht aan
om ons heen.

Halleluja. Amen.